

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ
ΟΜΟΚΕΝΤΡΟ
Α. Φλωρόπουλου
για μαθητές με απαιτήσεις

30
ΧΡΟΝΙΑ ΔΕΙΞΤΕΡΙΑΣ

<http://www.floropoulos.gr> - email: info@floropoulos.gr

• ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΑΣ: Βερανζέρου 6, Πλατεία Κάνιγγος, Τηλ.: 210-38.14.584, 38.02.012, Fax: 210-330.42.42
• ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ: Λ. Βουλιαγμένης 244 (μετρό Δάφνης), Τηλ.: 210-9.76.76.76, 9.76.76.77

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

Σάββατο 21 Μαρτίου 2026

Α. ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, Πολιτικά, Α 1.1·8, 1252a1-7· b27-32

Ἐπειδὴ πᾶσαν πόλιν ὀρῶμεν κοινωνίαν τινὰ οὖσαν καὶ πᾶσαν κοινωνίαν ἀγαθοῦ τινος ἕνεκεν συνεστηκυῖαν (τοῦ γὰρ εἶναι δοκοῦντος ἀγαθοῦ χάριν πάντα πράττουσι πάντες), δῆλον ὡς πᾶσαι μὲν ἀγαθοῦ τινος στοχάζονται, μάλιστα δὲ καὶ τοῦ κυριωτάτου πάντων ἢ πασῶν κυριωτάτη καὶ πάσας περιέχουσα τὰς ἄλλας. Αὕτη δ' ἐστὶν ἡ καλουμένη πόλις καὶ ἡ κοινωνία ἢ πολιτική. [...]

Ἡ δ' ἐκ πλειόνων κωμῶν κοινωνία τέλειος πόλις, ἤδη πάσης ἔχουσα πέρας τῆς αὐταρκειᾶς ὡς ἔπος εἶπεῖν, γινομένη μὲν τοῦ ζῆν ἕνεκεν, οὖσα δὲ τοῦ εὖ ζῆν. Διὸ πᾶσα πόλις φύσει ἔστιν, εἴπερ καὶ αἱ πρῶται κοινωναί. Τέλος γὰρ αὕτη ἐκείνων, ἢ δὲ φύσις τέλος ἐστίν.

Αριστοτέλης, Πολιτικά, Α 1.10-11, 1253a7-18

Διότι δὲ πολιτικὸν ὁ ἄνθρωπος ζῶον πάσης μελίττης καὶ παντὸς ἀγελαίου ζῶον μᾶλλον, δῆλον. Οὐθὲν γὰρ, ὡς φαμέν, μάτην ἢ φύσις ποιεῖ· λόγον δὲ μόνον ἄνθρωπος ἔχει τῶν ζῶων· ἢ μὲν οὖν φωνὴ τοῦ λυπηροῦ καὶ ἡδέος ἐστὶ σημεῖον, διὸ καὶ τοῖς ἄλλοις ὑπάρχει ζῶοις (μέχρι γὰρ τούτου ἢ φύσις αὐτῶν ἐλήλυθε, τοῦ ἔχειν αἴσθησιν λυπηροῦ καὶ ἡδέος καὶ ταῦτα σημαίνειν ἀλλήλοις), ὁ δὲ λόγος ἐπὶ τῷ δηλοῦν ἐστὶ τὸ συμφέρον καὶ τὸ βλαβερόν, ὥστε καὶ τὸ δίκαιον καὶ τὸ ἄδικον· τοῦτο γὰρ πρὸς τὰ ἄλλα ζῶα τοῖς ἀνθρώποις ἴδιον, τὸ μόνον ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ καὶ δικαίου καὶ ἀδίκου καὶ τῶν ἄλλων αἴσθησιν ἔχειν· ἢ δὲ τούτων κοινωνία ποιεῖ οἰκίαν καὶ πόλιν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. α. Να γράψετε τον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθεμιά από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτόν τη λέξη «**Σωστό**», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «**Λάθος**», αν είναι λανθασμένη, με βάση το αρχαίο κείμενο (μονάδες 5) και να τεκμηριώσετε κάθε απάντησή σας γράφοντας τις λέξεις/φράσεις του αρχαίου κειμένου που την επιβεβαιώνουν (μονάδες 5):

1. Κατά τον Αριστοτέλη όλες οι μορφές κοινωνικής συμβίωσης αποσκοπούν σε κάποιο αγαθό.
2. Ο Αριστοτέλης ισχυρίζεται ότι η πολιτική κοινωνία αποτελεί την ανώτερη μορφή κοινωνικής συμβίωσης.
3. Η αυτάρκεια είναι στόχος που πραγματοποιείται στο πλαίσιο κάθε κώμης ξεχωριστά.
4. Η πόλη ως μορφή κοινωνικής συμβίωσης συγκροτήθηκε για την επίτευξη πρώτα απ' όλα της ευδαιμονίας.
5. Η φύση ενός πράγματος δεν είναι παρά η ολοκλήρωσή του.

Μονάδες 10

B1. Ο Αριστοτέλης στο πρώτο απόσπασμα του αρχαίου κειμένου επιχειρεί να δώσει τον ορισμό της πόλης. Να εντοπίσετε τα επιμέρους στοιχεία που οριοθετούν την έννοια της πόλης και να τα παρουσιάσετε.

Μονάδες 10

B2. ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Η θεωρητική ενασχόληση με τον έναρθρο λόγο και τα χαρακτηριστικά του δεν αποτέλεσε αποκλειστικό γνώρισμα της φιλοσοφικής ενασχόλησης αλλά προσέλκυσε και το ενδιαφέρον ονομαστών ρητόρων. Να αντιπαραβάλλετε τη θέση του Αριστοτέλη με όσα αναφέρει ο Ισοκράτης στο απόσπασμα που ακολουθεί από τον λόγο του Περί Αντιδόσεως, για τη σημασία του λόγου στη ζωή του ανθρώπου.

Πράγματι με τα άλλα μεν χαρακτηριστικά, τα οποία έχομεν, όπως και προηγουμένως είπον, καθόλου δεν διαφέρομεν των ζώων, αλλ' είμεθα μάλιστα κατώτεροι πολλών και κατά την ταχύτητα και κατά την δύναμιν και τας άλλας ικανότητας δράσεως' επειδή όμως απεκτήσαμεν την ικανότητα του να πείθωμεν αλλήλους και να καθιστώμεν γνωστός εις ημάς τους ίδιους τας αποφάσεις μας, όχι μόνον απηλλάγημεν του να ζώμεν όπως τα άγρια θηρία, αλλά συγκεντρωθέντες και πόλεις εκτίσαμεν και νόμους εθέσαμεν και τέχνας εύρομεν και σχεδόν όλας τας εφευρέσεις μας ο λόγος είναι εκείνος ο οποίος μας επέτρεψε να τας φέρωμεν εις αίσιον πέρας. Διότι ο λόγος ενομοθέτησε περί των δικαίων και αδίκων και των καλών και αισχρών, άνευ του καθορισμού των οποίων δεν θα ηδυνάμεθα να κατοικώμεν μετ' αλλήλων. Διά του λόγου και τους κακούς εξελέγχομεν και τους αγαθούς εγκωμιάζομεν. Διά του λόγου μορφώνομεν τους έχοντας ανάγκην μορφώσεως και δοκιμάζομεν τους νοήμονας' διότι το να ομιλή τις όπως πρέπει

θεωρούμεν ως μέγιστον σημείον της ορθής σκέψεως, και λόγος αληθής, σύμφωνος προς τον νόμον και προς την δικαιοσύνην, είναι εικών ψυχής υγιούς και ευπειθούς.

Μτφρ. Κ.Θ. Αραπόπουλος. 1958. Ισοκράτους Περί αντιδόσεως. Αρχαίον κείμενον, εισαγωγή, μετάφρασις, σημειώσεις. Αθήνα: Πάπυρος. Μονάδες 10

B3. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

α. Ο πατέρας του Αριστοτέλη ήταν γιατρός στην αυλή του βασιλιά της Μακεδονίας Φίλιππου.

β. Η διδασκαλία του Αριστοτέλη στην Ακαδημία και οι ιδέες του τον έφεραν συχνά αντιμέτωπο με συναδέλφους του.

γ. Ο Αριστοτέλης συνέγραψε τα Ηθικά Νικομάχεια στο τέλος της ζωής του στη Χαλκίδα.

δ. Από τα μέρη της ψυχής το ἐπιθυμητικὸν σχετίζεται με τη διατροφή.

ε. Στα Πολιτικά η πόλις-κράτος ως όλον έχει για στόχο της την εὐδαιμονία.

Μονάδες 10

B4. Για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του αρχαίου διδαγμένου κειμένου να γράψετε μία περίοδο λόγου στη Νέα Ελληνική, όπου η συγκεκριμένη λέξη να χρησιμοποιείται με διαφορετική σημασία από αυτήν που έχει στο κείμενο *κοινωνίαν, ἀγαθοῦ, στοχάζονται, πολιτική, τέλος*. Μπορείτε να τη χρησιμοποιήσετε σε οποιαδήποτε μορφή της (μέρος του λόγου, πτώση, αριθμό, γένος, έγκλιση, χρόνο).

Μονάδες 10

Γ.ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ξενοφῶν, Ἑλληνικά, Βιβλίο 7, κεφ. 1, §§39-40

(έκδ. E.C. Marchant, Οξφόρδη: Clarendon Press, 1900, ανατ. 1968)

Το 367 π.Χ. οι ίδιες οι ελληνικές πόλεις έστειλαν αντιπροσώπους στον Πέρση βασιλιά επιδιώκοντας την περσική ανάμειξη στις ελληνικές υποθέσεις, ώστε μέσω της περσικής υποστήριξης, να κερδίσουν την ηγεμονία στον ελλαδικό χώρο. Ως αντιπρόσωπος της Θήβας στάλθηκε ο Πελοπίδας, που εξασφάλισε χρηματοδότηση της πόλης του από τους Πέρσες και τη συγγραφή της επιστολής για την οποία γίνεται λόγος και στο κείμενο.

Ὡς δὲ οἱ Θηβαῖοι συνεκάλεσαν ἀπὸ τῶν πόλεων ἀπασῶν ἀκουσομένους τῆς παρὰ βασιλέως ἐπιστολῆς, καὶ ὁ Πέρσης ὁ φέρων τὰ γράμματα δείξας τὴν βασιλέως σφραγίδα ἀνέγνω τὰ γεγραμμένα, οἱ μὲν Θηβαῖοι ὁμνῦναι ταῦτα ἐκέλευον βασιλεῖ καὶ ἑαυτοῖς τοὺς βουλομένους φίλους εἶναι, οἱ δὲ ἀπὸ τῶν πόλεων ἀπεκρίναντο ὅτι

οὐκ ὁμούμενοι ἀλλ' ἀκουσόμενοι πεμφθείησαν· εἰ δέ τι ὄρκων δέοιντο, πρὸς τὰς πόλεις πέμπειν ἐκέλευον. Ὁ μέντοι Ἀρκὰς Λυκομήδης καὶ τοῦτο ἔλεγεν, ὅτι οὐδὲ τὸν σύλλογον ἐν Θήβαις δέοι εἶναι, ἀλλ' ἐνθα ἂν ἦ ὁ πόλεμος. Χαλεπαινόντων δ' αὐτῶ τῶν Θηβαίων καὶ λεγόντων ὡς διαφθείροι τὸ συμμαχικόν, οὐδ' εἰς τὸ συνέδριον ἤθελε καθίζειν, ἀλλ' ἀπιὼν ᾤχετο, καὶ μετ' αὐτοῦ πάντες οἱ ἐξ Ἀρκαδίας πρέσβεις. Ὡς δ' ἐν Θήβαις οὐκ ἠθέλησαν οἱ συνελθόντες ὁμόσαι, ἔπεμπον οἱ Θηβαῖοι πρέσβεις ἐπὶ τὰς πόλεις, ὀμνύναι κελεύοντες ποιήσειν κατὰ τὰ βασιλέως γράμματα, νομίζοντες ὀκνήσειν μίαν ἐκάστην τῶν πόλεων ἀπεχθάνεσθαι ἅμα ἑαυτοῖς τε καὶ βασιλεῖ.

ὁ σύλλογος: ἡ διάσκεψη

χαλεπαίνω τινί: οργίζομαι με κάποιον

διαφθείρω: καταστρέφω, διαλύω, αφανίζω, εξολοθρεύω

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ὡς δὲ οἱ Θηβαῖοι, ... πέμπειν ἐκέλευον».

Μονάδες 20

Γ2. Γιατί αποχώρησαν οι Αρκάδες αντιπρόσωποι από το συνέδριο μαζί με τον Λυκομήδη;

Μονάδες 10

Γ3. α. Να γράψετε τους ρηματικούς τύπους που ζητούνται (στην ίδια φωνή και διάθεση):

συνεκάλεσαν: γ' πληθυντικό ενεστώτα οριστικής στην ίδια φωνή

ἀνέγνω: γ' ενικό μέλλοντα ευκτικής

πεμφθείησαν: γ' ενικό παθητικού αορίστου υποτακτικής

ἀκουσομένων: απαρέμφατο παρακειμένου

ἀπεκρίναντο: α πληθυντικό οριστικής μέλλοντα στην ίδια φωνή

ἔλεγεν: β ενικό προστακτικής αορίστου β

(μονάδες 6)

β. Να μεταγράψετε τους παρακάτω γραμματικούς τύπους στον άλλο αριθμό: βασιλεῖ, πρέσβεις, ταῦτα, οἱ πρέσβεις, ἑαυτοῖς, σφραγίδα, δείξας, τὰς πόλεις.

(μονάδες 4)

Μονάδες 10

Γ4. α. Να προσδιορίσετε την κύρια συντακτική λειτουργία των υπογραμμισμένων λέξεων του κειμένου:

τῆς ... ἐπιστολῆς: εἶναι ..... στο .....

ὀμνύναι: εἶναι ..... στο .....

αὐτῶ: εἶναι ..... στο .....

φίλους:είναι .....στο .....

τῶν Θηβαίων:είναι.....στο.....

τῶν πόλεων:είναι.....στο.....

(μονάδες 6)

β. «χαλεπαινόντων δ' αὐτῶ τῶν Θηβαίων καὶ λεγόντων ὡς διαφθείροι τὸ συμμαχικόν, ...»: Στο παραπάνω απόσπασμα, να μετατρέψετε τον πλάγιο λόγο σε ευθύ.

(μονάδες 4)

Μονάδες 10

Καλή επιτυχία!!!